

Masterclass voor (oud-)scholars op 23 en 24 augustus

Abdijpark Mariënkroon, Nieuwkuijk (nabij Den Bosch)

Een exploratie van de vrije wil

Keuzes maken in je leven. Hoe ver reikt mijn autonomie? De beslissing over eigen leven, c.q. dood... Het zijn persoonlijke en maatschappelijk gedaanten van een meer fundamentele vraag: wat is dat merkwaardige menselijke vermogen dat we 'wil' noemen?

We hechten aan autonomie, maar wat stelt ons daartoe eigenlijk in staat? Wat is willen? Ervaren we niet dat de wil vaak in zichzelf verdeeld is? Bestaat wilsvrijheid? Zijn conditioneringen ons uiteindelijk de baas? Hoe verhoudt de wil zich tot de rede? Welke momenten schuilen in een wilsact en waar zit dan precies die vrijheid? Is ook passiviteit een keuze?

Met de hoogleraren Paul van Tongeren, Rudi te Velde en Jean-Pierre Wils exploreren we anderhalve dag lang vragen rond die onloochenbare maar niet onproblematische vrije wil.

In deze ontdekkingstocht zal Jean-Pierre Wils een doorgeschoten autonomiedrang aan de kaak stellen en een provocerende oproep doen tot overgave en passiviteit.

Paul van Tongeren en Rudi te Velde presenteren twee meesters uit de ideeëngeschiedenis: **Augustinus**, die in een imposant proces van introspectie het ongeëvenaarde menselijke vermogen van de wil ontdekt, maar tegelijk ook de machteloosheid daarvan; en **Thomas van Aquino**, die onze aandacht verdient vanwege zijn zorgvuldige analyse van de verhouding van denken en willen. Beide denkers vertegenwoordigen mijlpalen in de geschiedenis van de wil en bergen een verrassende actualiteit voor onze vragen over wil en vrijheid in zich.

In de avond krijgt de thematiek een artistiek vervolg in een film die aansluit bij het thema.

Verder zal Enno Dijkema, gastheer namens de mede-organiserende Focolarebeweging, aan de hand van geduide ervaringen uit het concrete leven theorie en praxis verbinden.

Tot slot gaat filosofe en neurowetenschapper Annemarie van Stee in op de vraag die in onze tijd altijd de kop opsteekt: wat blijft over van onze vrije wil nu we meer weten over de hersenprocessen die de neurowetenschappen steeds feillozer blootleggen?

Een boeiend, intensief en leerzaam programma met veel ruimte voor dialoog.

Globaal programma (onder voorbehoud):

Donderdag 23 augustus

13.30 uur	Ontvangst en inchecken
14.00 uur	Start middagprogramma
	-Paul van Tongeren: Inleidende reflecties en Augustinus' ontdekking van de wil
	- Jean-Pierre Wils: Lof der passiviteit
18.00 uur	Maaltijd
avond	Film

Vrijdag 24 augustus

- 8.00 uur   Ontbijt
- 9.00 uur   Start ochtendprogramma
- Korte nabespreking van de film (met Paul van Tongeren)
  - Rudi te Velde: Hoe vrijheid te denken? Thomas over wil, rede en de vrije beslissing
  - Enno Dijkema: van theorie naar spiritualiteit: geïnterpreteerde ervaringen
- 12.30 uur   Middagmaal
- 14.00 uur   Start middagprogramma
- Annemarie van Stee: vrije wil en neurowetenschappen: Wat willen we met ons brein?
  - Afsluitend forumgesprek
- 16.00 uur   Einde

Aanmelden

U kunt zich tot 16 augustus opgeven via stuiver@thomasmore.nl

Dankzij subsidiëring is de eigen bijdrage voor deelname, overnachting en maaltijden beperkt tot € 30,-. Dit bedrag ontvangen we graag op IBAN: NL18FVLB0225180634 ten name van Stichting Thomas More in 's-Hertogenbosch